

**SYLABUS**  
**DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2019-22**  
*(skrajne daty)*  
 Rok akademicki 2019-2020

**1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE**

|                                                       |                                              |
|-------------------------------------------------------|----------------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu                                      | <b>Gramatyka opisowa języka niemieckiego</b> |
| Kod przedmiotu*                                       | MPJK1                                        |
| Nazwa jednostki prowadzącej kierunek                  | Kolegium Nauk Humanistycznych                |
| Nazwa jednostki realizującej przedmiot                | Kolegium Nauk Humanistycznych                |
| Kierunek studiów                                      | Filologia germańska                          |
| Poziom studiów                                        | I stopnia                                    |
| Profil                                                | ogólnoakademicki                             |
| Forma studiów                                         | stacjonarna                                  |
| Rok i semestr/y studiów                               | rok I, semestr 1 i 2                         |
| Rodzaj przedmiotu                                     | obowiązkowy                                  |
| Język wykładowy                                       | niemiecki                                    |
| Koordynator                                           | dr hab. Joanna Golonka, prof. UR             |
| Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących | pracownicy Katedry Germanistyki              |

\* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

**1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS**

| Semestr (nr) | Wykł. | Ćw. | Konw. | Lab. | Sem. | ZP | Prakt. | Inne (jakie?) | Liczba pkt. ECTS |
|--------------|-------|-----|-------|------|------|----|--------|---------------|------------------|
| 1            | 30    |     |       |      |      |    |        |               | 3                |
| 2            | 30    |     |       |      |      |    |        |               | 3                |

**1.2. Sposób realizacji zajęć**

- x zajęcia w formie tradycyjnej
- x zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku)** (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)  
 Zaliczenie, egzamin po 2. Semestrze, możliwa forma zdalna jak i tradycyjna.

**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Podstawowa znajomość języka niemieckiego i praktyczne opanowanie gramatyki tego języka w stopniu określonym dla poziomu B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

### 3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

#### 3.1 Cele przedmiotu

|    |                                                                                                                                                       |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| C1 | Przekazanie wiedzy na temat morfologii współczesnego języka niemieckiego.                                                                             |
| C2 | Przekazanie wiedzy dotyczącej podziału słownictwa na części mowy.                                                                                     |
| C3 | Zapoznanie studentów z kategoriami fleksyjnymi odmiennych części mowy.                                                                                |
| C4 | Zapoznanie studentów ze strukturami zdaniowymi i frazowymi w języku niemieckim.                                                                       |
| C5 | Ćwiczenie umiejętności wykonywania analizy składniowej (w formie diagramów) niemieckich zdań prostych i złożonych wg modelu gramatyki dependencyjnej. |

#### 3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

| EK (efekt uczenia się) | Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu                                                                                                                                                                                                   | Odniesienie do efektów kierunkowych <sup>1</sup> |
|------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
| EK_01                  | Student ma uporządkowaną wiedzę na temat morfologii współczesnego języka niemieckiego,                                                                                                                                                                   | K_W01<br>K_W02<br>K_W03<br>K_W04                 |
| EK_02                  | zna podział słownictwa na części mowy,                                                                                                                                                                                                                   | K_W02<br>K_W03<br>K_W04<br>K_W05                 |
| EK_03                  | zna kategorie fleksyjne odmiennych części mowy,                                                                                                                                                                                                          | K_W02<br>K_W03<br>K_W04<br>K_W05                 |
| EK_04                  | zna i rozumie struktury zdaniowe i frazowe w języku niemieckim,                                                                                                                                                                                          | K_W02<br>K_W03<br>K_W04<br>K_W05                 |
| EK_05                  | potrafi wykonać analizę składniową (w formie diagramów) niemieckich zdań prostych i złożonych wg modelu gramatyki dependencyjnej,                                                                                                                        | K_U01<br>K_U02<br>K_U03<br>K_U05                 |
| EK_06                  | uznaje znaczenie wiedzy o języku, literaturze, historii i kulturze krajów niemieckiego obszaru językowego w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu. | K_K02                                            |

<sup>1</sup> W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

### 3.3 Treści programowe

#### A. Problematyka wykładu

| Treści merytoryczne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Semestr 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Podstawowe pojęcia z zakresu językoznawstwa. Języki jego struktury jako przedmiot badań gramatyki procesy morfologiczne: fleksja i słowotwórstwo.                                                                                                                                                                                    |
| Morfologia jako nauka o wyrazach, ich klasach, budowie, kategoriach fleksyjnych i ich funkcjach. Podział słownictwa na klasy wyrazów (części mowy).                                                                                                                                                                                  |
| Czasownik – klasyfikacja, słowotwórstwo, odmienne i nieodmienne formy czasowników, przegląd kategorii fleksyjnych (czasy, strony, tryby).                                                                                                                                                                                            |
| Rzeczowniki – klasyfikacja, słowotwórstwo, rodzaj gramatyczny rzeczownika, deklinacja.                                                                                                                                                                                                                                               |
| Klasy określników (Determinative). Rodzajniki i reguły ich użycia.                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Przymiotnik – definicja, klasyfikacja, deklinacja, słowotwórstwo.                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Zaimki – definicja, klasy zaimków, funkcje.                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Partykuły – definicja, rodzaje (klasy) partykuł. Przysłówki – definicja i klasy semantyczne. Przyimki, spójniki i pozostałe klasy partykuł.                                                                                                                                                                                          |
| Semestr 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Składnia – obszar zainteresowań, podstawowe pojęcia składni dependencyjnej, klasyfikacja czasowników wg kryterium łączliwości, kategoria walencji czasownika, zdaniotwórcza funkcja czasownika, ogólne schematy dependencyjne tzw. kompleksów czasownikowych (niem. Verbalkomplexe, z dwoma i trzema formami czasownikowymi) i zdań. |
| Części zdania zależne od czasownika, podział na uzupełnienia (Ergänzungen) i wolne człony walencyjnie niezwiązane (przyłączenia, niem. Angaben).                                                                                                                                                                                     |
| Klasy uzupełnień, schematy budowy zdań.                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Klasy wolnych członów walencyjnie niezwiązanych.                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Przydawki – typy, budowa i struktury dependencyjne.                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Zdania współrzędnie złożone i inne konstrukcje współrzędne; zdania podrzędnie złożone – typy wg funkcji składniowych i budowy, korelaty zdań podrzędnie złożonych.                                                                                                                                                                   |
| Funkcje składniowe elementu „es”.                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Walencja.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

#### B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

|                     |
|---------------------|
| Treści merytoryczne |
|---------------------|

### 3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy/wykład z prezentacją multimedialną. Ćwiczenia w rysowaniu diagramów dependencyjnych zdań prostych i złożonych.

#### 4. METODY I KRYTERIA OCENY

##### 4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

| Symbol efektu | Metody oceny efektów uczenia się<br>(np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć) | Forma zajęć dydaktycznych<br>(w, ćw., ...) |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| EK_01         | Kolokwium, egzamin (pisemny lub ustny, w formie zdalnej lub tradycyjnej).                                                               | w.                                         |
| EK_02         | Kolokwium, egzamin (pisemny lub ustny, w formie zdalnej lub tradycyjnej), obserwacja w trakcie zajęć.                                   | w.                                         |
| EK_03         | Kolokwium, egzamin (pisemny lub ustny, w formie zdalnej lub tradycyjnej), obserwacja w trakcie zajęć.                                   | w.                                         |
| EK_04         | Kolokwium, egzamin (pisemny lub ustny, w formie zdalnej lub tradycyjnej), obserwacja w trakcie zajęć.                                   | w.                                         |
| EK_05         | Kolokwium, egzamin (pisemny lub ustny, w formie zdalnej lub tradycyjnej), obserwacja w trakcie zajęć.                                   | w.                                         |
| EK_06         | Kolokwium, egzamin (pisemny lub ustny, w formie zdalnej lub tradycyjnej), obserwacja w trakcie zajęć.                                   | w.                                         |

##### 4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Po semestrach 1, 2 zaliczenie na podstawie kolokwiów/prac pisemnych. Zdobyć min. 60% z przewidzianych prac zaliczeniowych uprawnia do otrzymania pozytywnej oceny z przedmiotu. Po 2 semestrze egzamin (pisemny lub ustny, w formie zdalnej lub tradycyjnej). Skala ocen: 60% - 3,0; 70% - 3,5; 80% - 4,0; 90% - 4,5; 95% - 5,0

#### 5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

| Forma aktywności                                                                                             | Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| Godziny kontaktowe wynikające z planu studiów                                                                | 60                                                |
| Inne z udziałem nauczyciela<br>(udział w konsultacjach, egzaminie)                                           | 4                                                 |
| Godziny niekontaktowe – praca własna studenta<br>(przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.) | 90                                                |
| SUMA GODZIN                                                                                                  | 154                                               |
| <b>SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS</b>                                                                        | <b>6</b>                                          |

*\* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

#### 6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

|                  |      |
|------------------|------|
| wymiar godzinowy | brak |
|------------------|------|

## 7. LITERATURA

### Literatura podstawowa:

Golonka, Joanna (2012): *Beschreibende Grammatik des Deutschen für polnische Studenten - Morphologie und Syntax*. Rzeszów: Wydawnictwo UR.

Helbig, Gerhard / Buscha, Joachim (2003): *Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht*. Berlin u.a.: Langenscheidt.

### Literatura uzupełniająca:

Berdychowska, Zofia (1996): *Polsko-niemiecka terminologia gramatyczna*. Kraków: Universitas.

Czochralski, Jan (1990): *Gramatyka niemiecka dla Polaków*. Warszawa: Wiedza Powszechna.

DUDEN (2009): *Die Grammatik*. (Duden Bd. 4). Mannheim, Zürich: Dudenverlag.

Engel, Ulrich (2002): *Kurze Grammatik der deutschen Sprache*. Monachium: Iudicium Verlag.

Engel, Ulrich (2009): *Deutsche Grammatik – Neubearbeitung*. Monachium: Iudicium Verlag.

Engel, Ulrich (2009): *Syntax der deutschen Gegenwartssprache*. Berlin: Schmidt.

Engel, Ulrich et al. (1999): *Deutsch-polnische kontrastive Grammatik*. Heidelberg: Julius Groos Verlag.

Helbig, Gerhard / Buscha, Joachim (2000): *Übungsgrammatik Deutsch*. Berlin u.a.: Langenscheidt.

Łuszczak, Stanisław / Szulc, Aleksander / Wawrzyniak, Zdzisław (1991): *Gramatyka języka niemieckiego*. Warszawa: Wydawn. Szkolne i Pedagogiczne.

Rytel-Schwarz, Danuta / Jurasz, Alina / Cirko, Lesław / Engel, Ulrich (2012): *Deutsch-polnische kontrastive Grammatik. Bd. 4: Die unflektierbaren Wörter*. Hildesheim u.a.: Olms.

Najnowsze publikacje o charakterze naukowym oraz materiały z prasy bieżącej i zasobów internetowych, zgodne z treściami merytorycznymi przedmiotu

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej